

Vadsø med Vadsøya og Kibymyra

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

I Vadsø kan du oppleve et spennende fugleliv, selv midt i byen. Både i havna og i fjæra rett øst for sentrum, er du garantert å se stellerand om vinteren og våren. Det er store flokker med rastende vadefugler i trekktida, og på Vadsøya hekker både vadere, ender og spurvefugler. Kibymyra ligger nordøst for Vadsø, og er et rikt våtmarksområde som er foreslått vernet.

Det er først og fremst de grunne områdene mellom Vadsøya og selve byen som lokker store mengder fugler. Her er det så grunt at du i prinsippet kan vade over til Vadsøya på springfjæra, bortsett fra at den løse mudderbunnen med den rike bunnfaunaen ikke innbyr til det.

Beste besøksstid

Sommeren er mest artsrik, men Vadsø har noe å by på hele året. Vårtrekket for vaderne når en topp i uka etter 17. mai. Da kan du fortsatt regne med å se den ettertraktede stelleranda før den forlater vinterområdene og drar til Nordøst-Russland.

Habitat og observasjonsarter

Rett vest for sentrum ligger havnebassenget hvor det ligger praktærfugl, stellerand og havelle i vintermånedene. Polarmåka opptreer stort sett fåtallig om vinteren, mens grønlandsmåke er mer tilfeldig. Disse artene kan også betraktes fra fiskerikaia på Ørtangen. Ærfugl og storskarv er også vanlige. Blant vaderne ser du fjæreplytt om vinteren, myrsnipe på vårtrekk og tjeld om sommeren. Andre vaderarter opptreer mer sporadisk.

På østsida av sentrum er det et mer variert fugleliv. I fjæra og gruntvannsområdene fra Statoil-stasjonen og hele veien til Ytrebyfjæra, er det til dels store mengder av ender og vadere. Her beiter stelleranda på fjære sjø

Ytrebyfjæra i Vadsø har et rikt fugleliv hele året

Stelleranda kommer i oktober-november, og er nokså tallrik fram til midten av mai.

om vinteren, og det er vanligvis noen individer helt til slutten av mai. Senere er det mest unge fugler, men du kan også se utfargede voksne stellerender her i juni.

Ellers er havelle tallrik om vinteren, og ærfugl og stokkand vanlig hele året. En og annen praktærfugl ses om vinteren. Laksand, siland, brunnakke, krikand, samt enkelte stjertender, kan også ses her, da flest om våren og forsommeren. Polarmåker, samt en og annen sporadisk grønlandsmåke, kan observeres i de store flokkene av gråmåke og svartbak som særlig samles her, spesielt på ettersommeren.

Fjæreplytten beiter i små flokker gjennom vintermånedene, ofte lite sky og svært fotogen. Myrsnipa er svært tallrik på vårtrekket. Da er også lappspova mest tallrik. Steinvender og sandlo er vanlige sommerstid, temmincksnipe, dvergsnipe i mer varierende antall. Unge sotsnipen ses ofte på høsttrekket i august. Flokker på flere hundre polarsnipen setter farge på området en periode sent i mai og kanskje litt ut i juni.

Vadsøya

Adkomst

Vadsøya ligger umiddelbart sør for Vadsø sentrum. Kjør rett over brua og stopp ved Vadsø Fjordhotell. Fra parkeringsplassen ser du ut over Makkeleire med et rikt fugleliv.

Observasjonsarter

Her finnes naturlig nok de samme artene som i Ytrebyfjæra, men tallet på myrsnipen rett øst for brua kan passere 1000 på en god dag sent i mai.

Blant kuriositetene kan nevnes at Norges første observasjoner av både amerikandlo og storskrikørn ble gjort herfra med få dagers mellomrom i mai 2001.

Videre østover på Vadsøya er det gressletter, vierkratt og en stor dam. Flere par hekkende lappiplerke er den største attraksjonen, sammen med tidvis store mengder svømmesnipe i dammen ved Luftskipsmasta. Flere par med toppand hekker årlig i dammen, som regel også brunnakke og stokkand. Ærfugl ses jevnlig. Rødstilk, grønntilk, heilo og småspove holder til på øya, mens temmincksnipe og brushane opptrer sjeldnere enn før.

En stor koloni rødnebbterne hekket fast på Vadsøya i en årrekke, men er nå mer ustabil. Av spurvefugler kan du også regne med å se heipiplerke, gulerle, blåstrupe, løvsanger, rødvingetrost, grønnfink, gråsisik og kanskje polarsisik.

Vadsøya har også en rekke kulturminner: Tufter etter middelalderlandsbyer, skytestillinger fra andre verdenskrig, og ikke minst Luftskipsmasta - først brukt i forbindelse med Amundsens ferd over Nordpolen i 1926.

Kibymyra

Adkomst

Ta av nordover fra E75 noen hundre meter øst for Vadsø sentrum, der det er skiltet «Skytebane». Følg veien 4,7 km til venstre for skytebanen, parker ved bygningene ved elva og gå over brua. Stien mot øst følger nordsiden av Kibymyra, der du har best oversikt.

Observasjonsarter

Kibymyra er foreslått fredet, og har et rikt liv av våtmarks- og spurvefugler.

Grønnstilken er en karaktérart, mens hekkende kvartbekkasin kanskje er den største attraksjonen. Ellers hekker heilo, temmincksnipe, myrsnipe, enkeltbekkasin, svømmesnipe, lappspove og småspove. I forbindelse med fredningen er myra godt undersøkt, og det er registrert hekkende strandsnipe, storspove, rødstilk, dvergsnipe og vipe. Brushanen ser dessverre ut til å ha gått kraftig tilbake i tida etter disse registreringene.

Smålom og storlom observeres vanlig, og det er påvist ti arter andefugler her. Blant dem er brunnakke, krikand, stjertand, bergand, ærfugl, havelle, siland og laksand. Trane, sotsnipe og myrhauk er mer sporadiske gjester.

Rødvingetrost, blåstrupe, lappspurv, sivspurv, løvsanger, gråsisik og bjørkefink dominerer blant spurvefuglene i området. I tillegg kommer sivsanger, gulerle og lappiplerke. Lirype og tyvjo er andre hekkefugler.

Fjæreplytten er den eneste vaderarten som overvintrer

Svømmesnipa kan opptre i store antall i dammen på Vadsøya

Faktaarket er laget av Knut-Sverre Horn

Alle foto: © Knut-Sverre Horn

Kibymyra er foreslått vernet. Vekslingen mellom krattskog, myr og små dammer frister et stort antall arter.